

Standardy, postupy, pravidla a praktiky publikace a katalogizace otevřených dat veřejné správy

Ing. Dušan Chlapek, Ph.D.,
Mgr. Martin Nečaský, Ph.D.,
Mgr. Michal Kubáň, M. A.,
Mgr. Tomáš Kroupa,
Mgr. Jiří Kárník,

Ministerstvo vnitra

Obsah prezentace

1. **Otevřená data - pojmy**
2. Správa data a otevřená data
3. Oblasti standardizace
4. Role, činnosti a praktiky
5. Další postup

Co jsou otevřená data?

- **Data zveřejněná na Internetu, která jsou**
 - úplná,
 - snadno dostupná,
 - strojově čitelná,
 - používající standardy s volně dostupnou specifikací,
 - zpřístupněna za jasně definovaných podmínek užití dat s minimem omezení,
 - dostupná uživatelům při vynaložení minima možných nákladů.
- **Požadavky na podmínky užití otevřených dat:**
 - Neomezují jejich uživatele ve způsobu použití dat.
 - Opravňují uživatele k jejich dalšímu šíření.
 - Při dalším šíření musí mít všichni uživatelé stejná oprávnění s daty nakládat.
 - Cílem je umožnit šíření dat pro nekomerční i komerční účely.

Otevřená data – Stupně otevřenosti

Zdroj: HAUSENBLAS, Michael. 5 star Open Data. Dostupné z: <http://5stardata.info/>

Obsah prezentace

1. Otevřená data - pojmy
- 2. Správa dat a otevřená data**
3. Oblasti standardizace
4. Role, činnosti a praktiky
5. Další postup

Správa dat musí být vykonávána na „uzavřených“ i otevřených datech.

Oblasti správy dat:

1. Strategické řízení
2. Analýza a návrh datové architektury
3. Pořizování, provoz a údržba dat, poskytování dat, skartace dat
4. Řízení nákladů a přínosů dat
5. Řízení bezpečnosti dat
6. Řízení kvality dat
7. Řízení metadat
8. Řízení referenčních dat a master dat

Životní cyklus dat

Obsah prezentace

1. Otevřená data - pojmy
2. Správa data a otevřená data
- 3. Oblasti standardizace**
4. Role, činnosti a praktiky
5. Další postup

Oblasti standardizace otevřených dat

- Procesy, odpovědnosti, pravidla
 - Legislativa – v přípravě, zák. č. 365/2000 Sb., zák. č. 106/1999 Sb.
 - Standardizace publikace a katalogizace otevřených dat
 - Národní katalog otevřených dat – viz samostatná prezentace
 - [Methodology for publishing datasets as open data](#)
- Formáty dat
 - Minimálně formát CSV (***) , lépe RDF (**** *)
 - Dohodnuté standardy pro vybrané datové sady
- Ontologie
 - Katalog ontologií - <http://lov.okfn.org>
 - Tvorba ontologií pro vybrané datové sady, které mají být publikovány ve formátu otevřených propojitelných dat, např. ontologie pro data o veřejných zakázkách vytvářená v rámci projektu LOD2 ([Public Contracts Ontology](#))
- Metadata
 - [DCAT](#) – doporučení konsorcia W3C
 - [DCAT Application Profile for data portals in Europe](#) – profil DCAT pro datové katalogy v Evropě, aktuálně probíhá aktualizace a harmonizace s požadavky směrnice INSPIRE
- Licence / podmínky užití
 - Návod na stanovení podmínek užití otevřených dat a využití mezinárodních licencí

Standardizace publikace a katalogizace otevřených dat

- Projekt OPLZZ na MV
- Doba řešení projektu: 1. 2. 2015 – 31. 10.2015
- Cílem projektu je implementace principů otevřených dat do prostředí České republiky v souladu se strategickými dokumenty ČR a evropskou legislativou.
- Dílčí cíle:
 - vytvořit legislativní vymezení pro otevřená data veřejné správy ČR, včetně implementace EU směrnice 2003/98/ES a její novelizace směrnicí 2013/37/EU
 - navrhnout v praxi aplikovatelné standardy pro přípravu, publikaci a katalogizaci otevřených dat veřejné správy ČR
 - připravit a realizovat první vlnu vzdělávání v oblasti práce s otevřenými daty, vytvořené školící materiály poskytnout všem úřadům veřejné správy a veřejnosti prostřednictvím webového portálu MV ČR.
 - vytvořit a validovat vzorové publikační plány pro jednotlivé typy orgánů veřejné moci , tj. centrální orgány, kraje a jednotlivé typy obcí
- Klíčové aktivity
 - Návrh standardů publikace a katalogizace OD VS ČR
 - Implementace standardů, příprava a realizace školení
 - Podpora jednotlivých typů úřadů při publikaci otevřených dat

Možnost zapojení do projektu

- Jako validátor vzorového publikačního plánu
 - Validace bude probíhat na workshopech v červnu až srpnu 2015
 - Validátoři budou připomínkovat vzorové publikační plány a získají možnost konzultovat implementaci plánů v rámci jejich organizace.
- Jako účastníci školení
 - 2x v Praze, 8x v krajích v září až říjnu 2015
 - Seznámení se vzorovými publikačními plány a navrženými postupy, standardy a praktikami
- Jako účastníci konference projektu v Praze. Konference plánována na říjen 2015.

Obsah prezentace

1. Otevřená data - pojmy
2. Správa data a otevřená data
3. Oblasti standardizace
- 4. Role, činnosti a praktiky**
5. Další postup

Role při publikaci a katalogizaci otevřených dat

Poskytovatel dat

Právnícká osoba, která je odpovědná za realizaci publikace (zpřístupnění) datové sady, např. formou souboru stažitelného z webových stránek.

Koordinátor otevírání dat

Osoba, která je v rámci organizace pověřená koordinací a řízením aktivit v oblasti otevřených dat.

Kurátor dat

Osoba odpovědná za přípravu a údržbu určených datových sad a jejich katalogizačních záznamů (metadat).

Správce katalogu otevřených dat

Správce katalogu otevřených dat je subjekt odpovědný za přenos metadat do Národního katalogu otevřených dat. Případně také za přípravu a zajištění provozu lokálního datového katalogu.

IT specialista

Osoba se znalostmi a dovednostmi v oblasti informačních a komunikačních technologií. Poskytuje podporu ostatním rolím při publikaci otevřených dat, vyvíjí a testuje ETL procedury a realizuje převod dat do cílových formátů.

Role a činnosti při publikaci a katalogizaci otevřených dat

Role	Činnosti
Poskytovatel dat (vedení)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozhodnout o otevírání dat a obsadit roli koordinátora otevírání dat ✓ Schválit interní legislativu (směrnice, opatření, ...) – volitelná činnost ✓ Obsadit další role v kontextu OD ✓ Schválit publikační plán
Koordinátor otevírání dat	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Připravit interní legislativu (směrnice, opatření, ...) - volitelná činnost ✓ Připravit publikační plán ✓ Zveřejnit publikační plán ✓ Rozhodnout o způsobu katalogizace (Národní katalog OD nebo i lokální katalog OD) ✓ Kontrolovat data připravená k publikaci ✓ Zajistit publikaci datových sad a katalogizačních záznamů (metadat) ✓ Komunikovat a reportovat publikaci otevřených dat
Kurátor dat	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Navrhnout datové sady k publikaci ✓ Připravit datové sady a katalogizační záznamy k publikaci
Správce katalogu otevřených dat	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Připravit lokální katalog otevřených dat – volitelná činnost ✓ Spravovat katalogizační záznamy (v Národním katalogu OD nebo i lokálním katalogu OD)
IT specialista	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Spolupracovat na přípravě datové sady ke zveřejnění ✓ Instalovat a provozovat lokální datový katalog – volitelná činnost

Praktiky publikace a katalogizace otevřených dat

- Poskytují návody a doporučení k jednotlivým činnostem rolí (viz předchozí snímek)
- Doplnují vzorový publikační plán o konkrétní praktiky popisující ověřený postup vytváření vlastního publikačního plánu na základě vzoru a jeho realizaci.
- Budu prezentovány na webu projektu a komunikovány v souvislosti s validací publikačních plánů